

DE SCHEPPENDE GEEST

12 april 1974

Goedenavond, vrienden.

Vandaag behandelen wij een onderwerp dat u aan het begin van het jaar stelde. Ook hiervoor geldt: wij zijn niet alwetend of onfeilbaar, denkt dus zelf na over alles wat gebracht wordt. Ons onderwerp voor heden draagt de titel:

DE SCHEPPENDE GEEST

Schept een geest? De meeste mensen zullen scheppen meer zien in een stoffelijke zin en betekenis. Wij zouden kunnen zeggen: Ergens achter al het bekende ligt ergens een eerste bewustzijn met een eigen vorm, een geest dus, die scheppend heeft gewerkt. Er zijn inderdaad grote entiteiten geweest die een grote vormende rol hebben gespeeld bij de ontwikkelingen op de aarde. U zou dezen met enige reden scheppende geesten kunnen noemen. Voor ons is toch nog steeds de geest, die wij zelf zijn, het belangrijkste. Ook die geest schept. Er bestaat immers niets op uw wereld, door mensen gemaakt, dat tot stand kwam voor het gedacht werd? Het scheppen van de geest omvat een grote reeks factoren, zoals het denken zelf, waarbij steeds weer nieuwe en wisselende voorstellingen en beelden in het Ik tot stand kunnen komen. Dit gaat door tot wij een denkbeeld vinden, dat voor ons eigen gevoel onvermijdelijk dan wel optimaal is, waarna het in de werkelijkheid van de materie of de eigen wereld wordt omgezet.

Wanneer wij denken aan een schrijver, dan kun je wel stellen dat er lang is nagedacht voor hij iets neerschrijft als Vondels: "Het hemelse gerecht heeft nu ten langen leste ontfermd zich over mij en mijn benarde veste" enz. enz. Joost heeft eerst lang gedacht, voor hij dit deed. Kijk je naar een schilder, dan zie je dat deze in zich een beeld ontwerpt, opzamelt ook wel. Hij begint met de uitvoering van een idee. De voorstelling die uiteindelijk tot stand komt, zal van dit idee vaak aanmerkelijk verschillen. Maar dat is een andere zaak. Voor beeldhouwers geldt trouwens hetzelfde. Zij zien soms een stuk steen en zien daarin reeds de vorm, de gestalte. M.a.w.: hun geest concipieert, zet het concept over in een gedachtenovereenkomst die wederom wordt omgezet in een praktische uitwerking.

Een mens speelt soms muziek die een ander gecomponeerd heeft. Vaak speelt hij in het begin alleen maar de noten die er staan, juist zoals die er staan. Maar dan wordt hij gevangen door de melodie die in hem wordt tot een denkbeeld, waaraan hij met woorden niet eens goed uitdrukking kan geven. Het resultaat is een spontane interpretatie van het geheel. Nog steeds wordt elke geschreven noot gespeeld, nog steeds worden de juiste tempi aangehouden en toch verandert er iets. Het is of er een nieuwe vibratie bijkomt. De geest heeft in de melodie een denkbeeld voor zich gevonden en gebruikt nu kleine varianten in toonvorming en tempi, in toonsterkte ook, om deze gedachte weer te geven.

Ik geloof dat je dit alles wel degelijk als een scheppen kunt beschouwen. Volgens mij kan de geest hierbij een groot en soms zelfs overheersend aandeel hebben. Maar er zijn voorbeelden die overtuigender waarmaken dat niet alleen het stoffelijke bewustzijn een rol speelt hierbij. Een schrijver schrijft een roman. Denk in dit verband eens aan bv. Dumas père. Deze concipieert een situatie en enkele figuren. Hij begint volgens plan te schrijven. Maar dan beginnen ook voor de schrijver de figuren een eigen leven te lijden. Het is niet meer wat beredeneerd werd wat men neerschrijft. Vanuit het binnenste van de mens wordt aan de geconcipieerde personen allerhande toegevoegd, die daardoor als het ware zelfstandig zijn geworden. Het gevoel dat de geschapen figuren zelf hun lotgevallen beheersen, is zo sterk voor sommige schrijvers, dat een

van hen eens opmerkte: Wanneer ik een roman schrijf, ben ik altijd weer benieuwd hoe het af zal lopen. Want ik heb natuurlijk wel een grondlijn voor het verhaal, maar zie steeds weer dat mijn figuren met mij op hol slaan.

Iets dergelijks kennen wij bij menige schilder eveneens. Waarbij ik natuurlijk niet doel op de 'moderne' schilders die mogelijk beginnen met een 'liggend naakt' en hun stuk al snel omdopen tot 'twee hammen op keukentafel'. Ik doel dus op een schilder die gewoon een denkbeeld tracht uit te werken, mogelijk zelfs aan de hand van voorbereidende schetsen, en dan opeens door een lijn, een kleur gegrepen wordt, waardoor hij gedreven wordt tot een totaal andere opvattingen en zelfs vaak opzet. Wat er is, is dan niet meer beredeneerd. Het is van binnenuit ontstaan en is uit de geest ontstaan, niet in de rede van een mens. Kunt u mij tot zover volgen en het met mij eens zijn? Ja? Dat is prettig. U krijgt overigens ook verder telkens weer de kans om te protesteren, wanneer u het met mij niet eens zou zijn.

Wanneer je over de scheppende geest spreekt, denk je onwillekeurig aan het vaak gehoorde "God heeft de mens geschapen naar zijn beeld en gelijkenis". Ik vind dat altijd wat deprimerend. Stel je voor dat God erbij loopt als bv. Joop den Uyl.... Of wat dat betreft als dat oude mannetje, dat overal in een stad sluiks loopt te bedelen. Dat kan niet de bedoeling zijn van deze uitspraak, hoezeer sommige mensen dit in letterlijke zin tegen alle waarnemingen in willen interpreteren. Dan kun je eerder uitgaan van het standpunt: God is zich van alles bewust. Hij denkt en in zijn denken schept hij. Ik kan mij tenminste niet voorstellen dat een God handen en voeten nodig heeft om daarmee sterren te boetsen - waarvan? - voor hij die aan de hemel kan plaatsen. God denkt volgens mij iets, zegt het, dus brengt het naar buiten en dan is het ook werkelijkheid geworden. Daarin echter ligt een denkbeeld omtrent het scheppen, dat ik in de mens terugvind. Bij de mens is de verwezenlijking eigenlijk minder belangrijk dan het concipiëren. En het concept kan reeds lang in een mens bestaan, voor de verwezenlijking van het beeld technisch maar mogelijk zou zijn.

Mag ik u eraan herinneren dat een oude Chinese poëet spreekt over de kleine zonnen met hun planeten die rondtrekken, terwijl goden van West naar Oost reizen en omgekeerd, alles in een stofje, dat hij in de zon ziet dwarrelen? Ik zou het overigens nooit zo kort en klaar uit kunnen drukken als hij deed. Hij gebruikte voor dit gehele gedicht precies 16 tekens. Lees je dit echter, dan denk je onwillekeurig dat deze mens reeds in zich iets heeft beseft en uitgedrukt, wat voor de mensheid als geheel eerst veel en veel later een uitgedrukte en bewezen waarheid zal kunnen worden.

Er zijn mensen geweest die duikboten hebben ontworpen in een tijd, dat nog niemand wist wat een duikboot wel zou kunnen zijn en de materialen nog niet aanwezig waren om een dergelijk voertuig op een functionele wijze te vervaardigen. Er zijn fort en tanks ontworpen in tijden dat dezen nog niet te realiseren waren. Denkbeelden, neergelegd in potloden houtskoollijnen, die hun tijd eeuwen vooruit zijn. Het is opvallend dat een middeleeuwse schilder op een bepaald ogenblik een ontwerp maakt voor een soort tank, voorzien van een vlammenwerper zelfs, die sterk doet denken aan de Tigertanks, die de Duitsers in de laatste fase van de Tweede Wereldoorlog in de slag wierpen.

Je kunt natuurlijk stellen dat die mens in de tijd vooruit heeft gezien. Maar zou men niet eerder mogen zeggen dat een geest hier iets heeft geconcipieerd en door de mens heeft doen weergeven en omschrijven in een tijd dat een verwezenlijking op aarde nog niet denkbaar was? Misschien kun je dit overal wel terugvinden, zij het dat de perioden, liggende tussen concept en verwerkelijking, nogal uiteenlopen. Denk in dit verband eens aan de kleine Thomas Alva Edison, heen en weer reizende met een spoortrein, en in die periode voor een van zijn clandestien gedane experimenten bijna een spoorwagon deed exploderen. Die jongen liep uiterlijk alleen maar kranten te verkopen en wat na te denken. Maar in die dagen werd bij hem reeds een beeld van een elektrische lamp geboren, terwijl hij ook reeds denkbeelden had voor bepaalde vormen van telecommunicatie. Eerst vele jaren later komt hij er echter toe deze denkbeelden middels experimenten in werkelijkheid om te zetten. Deze dingen leefden dus lange tijd in hem.

Ook bij u leeft ergens in u verborgen een denkbeeld, een gehele reeks van denkbeelden. Maar omdat uw redelijk denken onderworpen is aan de beperkingen van rede en materie, kunt u die denkbeelden zelden waarmaken. U verwacht namelijk dat de materie beantwoorden zal aan de eisen van uw denkbeeld, maar vooral aan het denkbeeld dat u koestert omtrent de kwaliteiten van de materie. U zou kunnen zeggen: mijn denkbeelden op zich zijn dermate sterk, dat alle materie zich zal moeten aanpassen bij het door mij geconcipieerde. Zou men dit waarmaken, dan is het scheppende proces volledig. Een redelijk denkende mens doet zoiets natuurlijk niet. De wereld is, zoals u weet, vol van redelijke mensen. Vandaar de onredelijke situaties die uw wereld steeds weer schijnen te beheersen. Er zijn gelukkig ook mensen geweest, en zelfs nu nog zijn er wel enkele mensen, die anders reageren. Zij zeggen nog steeds: "Wat ik denk is een waarheid. Wanneer de waarheid in mij sterk genoeg is, zal de wereld buiten mij zich aan mijn denkbeelden moeten voegen".

Zeker, die mensen noemt men dan ingewijden of magiërs, tovenaars. Maar zij bereiken wel degelijk resultaten. Een voorbeeld? Steeds weer horen wij in het verleden spreken over het maken van brood uit stenen als bewijs van macht. Wij horen hiervan ook in het evangelie, wanneer de duivel tot Jezus zegt: "Je hongert? Wanneer je het maar wilt, worden deze stenen tot brood". Wij treffen ook elders soortgelijke verhalen aan. Een daarvan handelt over een ingewijde in Tibet, die op zijn weg een kleine jongen en een meisje ontmoet, die uitgehongerd zijn. De kinderen vragen hem om enig voedsel, daar zij niet meer verder kunnen van de honger. De ingewijde maakt duidelijk dat hij niets bij zich heeft. Dan kijkt hij de kinderen nogmaals aan, ziet hun nood en wijst hen op een steen. "Grijp in die steen en je zult eten!" De kinderen, onder de indruk van zijn persoonlijkheid doen dit, grijpen in de steen en vinden daarin tsampa, een soort vlees-meel-vet-poeder. Zij vullen een zakje daarmee. Danken. De man gaat verder. De kinderen gaan echter terug naar de steen. Daar is niets meer dan steen. Alleen dáár, waar zij zo even nog tsampa pakten, is er een stukje van de steen afgebrokkeld.

Voor een westerling zijn dergelijke verhalen natuurlijk kolder. Maar waarom eigenlijk? De scheppende geest is in wezen energie. Wanneer wij de materie ontleden tot zijn kleinste bestanddelen, zo ontdekken wij ook hier energie. Kijk maar eens, wat men tegenwoordig kan doen, wanneer men voldoende energie ter beschikking heeft. Men maakt inderdaad nu van lood goud. Alleen is het proces zo duur, dat men de prijs van dit kunstgoud niet kan betalen. Men maakt zelfs van steenkool en chemicaliën kunstmatige diamanten. Wat speelt bij al die processen een rol? Men verandert drukverhoudingen - verandering van energieverhouding dus - en bombardeert de materie met kleinste deeltjes. Hierdoor bereikt men de gewenste omzettingen, de transmutatie. Maar die transmutatie zou door de geest ook tot stand kunnen worden gebracht, want de geest is energie en kan bovendien zeer gericht die energie gebruiken - wat de mens middels de technieken tot op heden nog niet kan. Wanneer een geest zich volledig en bewust richt op een bepaald punt met een bepaalde bedoeling, kan zij een proces op gang brengen.

Nu is het altijd weer zo, dat de eerste stap steeds weer het zwaarste is. Zelfs voor betrekkelijk eenvoudige ingrepen blijkt steeds weer, dat de eerste stap de zwaarste is en een inzet van alle in de persoon aanwezige energie vergt. Heb je echter het eerste duwtje gegeven, dan kun je weer gewoon verder gaan met ademen, want voor het verdere verloop van het proces is in verhouding maar zeer weinig energie meer nodig.

Er zijn mensen die dit kennelijk lang geleden reeds geweten hebben. In een schrift van een eerste-eeuwse alchemist treffen wij bv. de volgende - door mij tot verstaanbare taal gemaakt - zinsnede aan. De man zelf spreekt: Wanneer ik de juiste zwavel heb gevonden en gebruikt ... Waarbij zwavel geheimtaal is, zodat ik verder u alleen mijn vertaling geef: "Zo richt ik mijn gehele wezen en de inhoud van mijn gehele wezen op datgene, wat ik in de smeltkroes heb gebracht. En zie, wanneer mijn wezen innerlijk goud ziet, zo wordt het lood tot goud. Ziet mijn geest het levenswater Aqua Tofana - zo ontstaat dit. En indien ik zie naar eenvoudig water, daaraan volgens mijn eigen vertrouwde bepaalde bestanddelen toevoegende, zo is het voldoende mijn gedachten hierop te richten om het levende - of vloeibare - goud te verkrijgen." (auram liquidam).

Deze man gaat er werkelijk vanuit dat zijn werken niet, of niet alleen, bepaald kan worden door de materialen die hij gebruikt. Het is voor hem vooral zijn geest die de dingen kan veranderen.

Mogelijk zegt u nu: Is dit dan scheppen? Het is voor mij eerder een herscheppen. Maar wij zijn uiteindelijk zelf schepselen, dus wat kunnen wij anders dan herscheppen? Wanneer de grootste componist van alle tijden een melodie schrijft, die op aarde nog nooit gehoord is, dan kun je gaan tot het midden van de sferen en constateren: dit is toch alleen maar een stoffelijke bewerking van een deel van de melodie der sferen. Ik spreek in dat geval toch van 'scheppen', omdat deze melodische inhoud eerst in de geest van deze mens bestond, waarop hij deze uitte en tot werkelijkheid maakte in zijn eigen wereld. Dat is volgens mij het meest belangrijke bij het begrip 'scheppen', dat ik in dit betoog hanteer.

Kunt u mij tot zover volgen en bent u het in voldoende mate met mij eens? Dank u.

U zult bemerkt hebben dat ik in het geheel van mijn betoog het woord 'scheppen' ook gebruikte als een synoniem voor omzettingen, waar het gaat over het scheppen van de geest. Want als geest denk je en wat je denkt is als geest ook waar voor je. Wanneer ik dadelijk hier weg ga, verandert er iets voor mij. Nu denk ik tijdelijk te handelen in een lichaam, dat iets korter en iets dikker is dan mijn eigen lichaam eens was. Het is een wat pyknisch type en dat had ik zelf niet. Zo dadelijk kan ik denken dat ik in een rozentuin ben en dan ben ik inderdaad in een rozentuin. Elke roos die daar bloeit, is dan iets wat ik zelf gedacht heb, ook wanneer ik dit alleen uitdrukte door tot mijzelf te zeggen: Nu ben ik in een rozentuin. In mijn wezen bestaan onnoemelijk veel referenties, dingen die ik gekend of gezien heb, denkbeelden, die in mij zijn ontstaan.

Er bestaan in mij allerhande verwachtingen, geloofspunten zelfs, zoals er in mij onzekerheden en hiaten zijn. Wanneer ik in mijn wereld ben, zo ontmoet ik al die dingen. Waarom zou het voor een mens anders zijn? Je kunt je natuurlijk vastklampen aan allerhande theorieën. En voor mij maakt het daarbij niet zoveel uit, of u grijpt naar een wetenschappelijke benadering, mystieke belevingen, esoterische omschrijvingen of geloofspunten en filosofische benaderingen. U doet maar. Maar waar u ook naar grijpt, het punt waar het u om gaat, is in feite een waarmaken van iets wat in u leeft. Dit kunt u niet bereiken door al deze wegen en middelen, waarvan u gebruik maakt. Dat zijn eerder pogingen tot vormgeving. Want wat in je is, kan echter altijd vorm krijgen, wanneer je maar gelooft, dat dit inderdaad mogelijk is.

Nu wil ik deze inleiding niet al te lang maken, daarom kom ik nu met enkele eenvoudige stellingen. Dan hebt u alle tijd om na de pauze uw eigen gedachten tot uiting te brengen.

Wanneer je in jezelf ronddooit, ontdek je in jezelf uitersten van licht en duister, uitersten van vreugde en angst. Tussen deze uitersten bestaat een voortdurende spanning. Deze spanning, zoals deze in je bestaat en zowel psychisch als geestelijk blijkt te zijn, is naar buiten toe te richten, zodat daarmee resultaten in de eigen wereld tot stand gebracht kunnen worden. Wat dus een stelling is.

Stelling nr. 2: Daar, waar de geest heerst over de materie en zich bewust is van deze heerschappij, zal zij de materie veranderen en aanpassen aan datgene wat in haar leeft. Zij schept dan uit bestaande waarden, die overeenkomen met haar eigen concepten.

In de derde plaats: De energie, die een mens heeft, is voldoende om voortdurend alles te herscheppen, ook om materie te veranderen in andere materie, of uit dode materie leven te verwekken. Maar de mens zal dit alleen kunnen doen, wanneer hij zich bewust wordt van dit vermogen. Bewustzijn is voor de scheppende geest de sleutel tot bereiken.

Dan nog een kleine stelling als toegift. U hebt wel niet geapplaudisseerd, maar ik wil u toch niet onthouden: Alles wat u doet, hebt u eerst gedacht. Alles wat u gedacht hebt, is gebaseerd op voorgaande stoffelijke ervaringen, associaties, en aan dit geheel ontleende veronderstellingen, plus de inhoud van uw geest, die in dit alles mee tot uiting komt.

Naarmate wij deze geest een groter gezag toekennen boven de schijnredelijkheid, waarmee wij voor onszelf normalerwijs onze associaties rangschikken, zullen de werkingen en krachten van die geest duidelijker tot uiting komen.

Ik hoop deze punten in ieder geval duidelijk te hebben gesteld. Indien u daarop nader in wilt gaan, zo kunt u dit na de pauze doen. Het is nu eenmaal het verstandigst deze beperking te maken, daar anders de gehele inleiding soms in vragen verzandt, iets wat ons al vaak is gebeurd.

Denk nu eens goed na: Wat is iemand, die gezondbid, geestelijk geneest, of magnetiseert? Dat is een mens die op grond van innerlijke krachten - hoe hij dezen dan ook verder verklaart, of waaraan hij deze dan ook toeschrijft - veranderingen tot stand kan brengen, die t.m. het zenuwstelsel van een andere mens betreffen, maar in vele gevallen zelfs een verandering gaan betekenen in diens gehele lichamelijke evenwicht. Dan schept die mens iets, want hij verandert waarden en brengt iets tot stand, wat er nog niet zo was, ook wanneer dit een vorm van gezondheid was. Het is dus een vorm van scheppend werken. Wanneer u ooit eens iemand bezig ziet, die automatisch schrijft, tekent, schildert, boetseert - want dit verschijnsel vind je in alle soorten - wat is dit dan voor een effect? Wat is hier aan de hand?

Hier zijn waarden van het eigen bewustzijn onderdrukt en werkt het onderbewustzijn. Of er nu in dit schrift etc. geesten of niet werkzaam zijn, doet verder hier niet ter zake. Het is zeker dat het bewustzijn, het directe bewustzijn, onderdrukt moet zijn om dit resultaat mogelijk te maken. Indien u het deftiger uitgedrukt wenst: de bewustzijnsdrempel moet verhoogd zijn, zodat geen of bijna geen eigen reactie op van buitenkomende prikkels nog eigen bewuste overwegingen een rol kunnen spelen bij de prestatie. Is dit nu scheppen? Waarschijnlijk niet, ofschoon er wel denkbeelden tot uiting kunnen komen, die diep in het Ik verborgen zijn. Ten hoogste kan men stellen dat de geest op deze wijze haar scheppende werk tracht te beginnen, maar om de een of andere reden blijft steken in de uitdrukking van het woord alleen.

Zo bezien zou men dus verder moeten kunnen gaan. Het schilderij zou dan tot schema kunnen worden voor iets, wat morgen werkelijk zal bestaan; de woorden drukken uit, wat als kracht reeds actief is en morgen tot werkelijkheid in de stoffelijke wereld zal worden. Het symbool is dan ook niet meer een uitdrukking voor een fraaie gedachtereeks, maar eerder een sleutel voor een reeks mogelijkheden die op je eigen wereld bestaan, zodat je daarmee veel op de je gekende wereld zou kunnen veranderen. Ik stel, dat dit laatste inderdaad wel eens haalbaar is, al komt het niet veel voor.

Kijk eens naar mensen die improviseren. Bij een improvisatie die goed verloopt - dit is het beste kenbaar bij een muzikale improvisatie - komt er een ogenblik dat men in de poging iets te doen zelf verloren gaat. Er ontstaan dan soms fantastisch mooie melodieën, soms zelfs gehele concerten voor een bepaald instrument tijdens het improviseren. Legt men de improvisaties vast, dan blijkt een groot deel daarvan later bruikbaar te zijn voor een concertstuk. Op het ogenblik dat de improvisatie 'met de mens wegloopt', drukt hij niet meer iets uit, wat redelijk overwogen wordt, hij wordt ook niet zonder meer door emoties gestuwd. Er treedt een nieuwe factor op: de geest kan tijdens de improvisatie eigen wezen scheppend tot uiting brengen in klanken, of andere middelen, waarbij improviseren mogelijk is.

Wat overigens betekent, dat het er moeilijk wordt een verschil te maken tussen mache, namaak en werkelijkheid. Om een voorbeeld te geven: Iemand stelt dat hij gedichten maakt in klanken. Enkelen onder u zitten nu te kijken of zij zoiets nog nooit gehoord hebben. Wel, een klankengedicht kan bv. als volgt gaan: aoue bibibidibada wambampapahdah, waoh. U lacht er om. Maar wat is er aan de hand? In deze vorm van dichten worden klanken gebruikt die geen normale - woordvormende - samenhang hebben, maar door het op toon uitspreken van elke klank op zich een soort klankenritme of een klankenmelodie vormen. Nu is er iemand die denkt: Dat kan ik ook wel. Hij begint: oebelewapwap beibbelewapwap peoh. Er ontbreekt, zoals u mogelijk kunt horen, hier iets: een vorm van eenheid, een klankenrijm. Het lijkt meer op een zeer zenuwachtige stotteraar die duidelijk wil maken dat hij niet weet waaraan hij toe is.

Nu kan een dergelijk gedicht inspiratief tot stand komen. Maar hoe wil je, vooral als leek, uitmaken waar je met een wezenlijke bezieling te maken hebt en waar iemand alleen maar probeert te doen alsof.

Neem als tweede voorbeeld actiepainters. Er zijn er onder hen inderdaad die al werkende gegrepen worden en daardoor allerhande facetten van kleur en lijn zien in iets, wat voor u alleen nog wanorde is. Zij smijten de rommel verder op het doek en met een paar vegen die zijzelf nooit bewust meer zullen kunnen herhalen, komt er opeens orde en uitdrukking in het geheel. Er zijn echter ook mensen die denken: wanneer ik maar voldoende verf op het doek smijt en er een paar vegen doorheen geef, is dat een kunstwerk dat weinig moeite vraagt. Ik hoef er alleen maar een titel aan te geven. Kunt u nu zeggen wat werkelijke kunst, geïnspireerde kunst is in deze gevallen en wat niet? Ten hoogste kunt u afgaan op uw eigen reacties op het werk. Verder heeft u geen mogelijkheid tot bepaling van de waarde.

Ik gebruik juist deze voorbeelden om u duidelijk te maken dat u nu niet altijd in staat zult zijn uit te maken, waar en hoe de geest scheppend in de kunst tot uiting komt en waar dit niet het geval is. Vaak duurt het lange tijd voor de inhoud en schoonheid van een inspiratief ontstaand werk door anderen erkend kan worden. De geest is dan in zijn verwezenlijking van zijn inhoud vooruitgelopen op de begripswereld van de nu levende mensen. Probeert u zelf met geestelijke krachten te scheppen, te werken met de inhoud en kracht van uw geest, dan kan het wel eens gebeuren dat het duidelijk en geheel uitkomt. Opvallend is echter dat hier eerder het scheppen van een relatie dan een scheppen of uitbeelden van iets anders voor de doorsnee mens in het geding zal komen.

U, dames, hebt soms een lange tijd een bepaald stofje in het hoofd dat u nergens zo kunt vinden. Maar het blijft u achtervolgen. Dan opeens, loopt u ergens in een winkelcentrum, op de markt, in een klein zaakje, waar u anders nooit pleegt te komen en opeens wordt uw oog getrokken, u ziet dat stofje. Dan kun je niet zeggen dat je zelf die stof hebt geschapen. Maar wel kun je stellen dat je door je denken zelf een affiniteit hebt geschapen, waardoor je uit vele mogelijkheden speciaal getrokken wordt naar één enkele mogelijkheid, die bovendien vaak buiten uw normale gewoonten valt. Er zijn er kennelijk onder u die dit herkennen. Voor de heren bestaat ook iets dergelijks, ook al gaat het daar vaak om iets anders dan een stofje. Ik zal daarop maar niet verder ingaan, maar het is in ieder geval erg stoffelijk. Ook dan word je getrokken tot iets en je weet zelf eigenlijk niet eens, waarom en hoe. Er bestaan vreemde wisselwerkingen zowel tussen mens en dode materie als tussen mensen onderling. Wanneer je dit redelijk tracht na te gaan, is er geen verklaring voor te vinden die bij alle feiten past. Wanneer je echter uitgaat van een geest die met haar eigen denkbeelden buiten zich verhoudingen wijzigt, de relatie tussen mens en wereld verandert, een nieuwe relatie kan scheppen die in de plaats treedt van een bestaande, is dit alles zonder meer verklaarbaar.

U mag in vele gevallen spreken over toeval. Maar verklaart u dan eens het toeval dat een bepaalde visser altijd juist naar dat ene stekkie loopt, waar de vissen zitten en willen bijten, zelfs wanneer hij bij een hem geheel vreemd viswater komt, terwijl een ander die het zo goed weet en de plek goed kent, met zijn dure uitrusting niet verder komt dan het zo nu en dan teruggooien van stekelbaarsjes. Toeval? Zou daarbij mogelijk een soort afstemming een rol kunnen spelen, een innerlijke waarde, een kracht die niet redelijk is? Wat dat betreft: Hoe komt het, dat u bij bepaalde zaken die u af moet handelen, opeens weet hoe u dit moet aanpakken, terwijl u bij een ander vergelijkbaar geval niet weet hoe het op te lossen? Hoe komt het dat u bij bepaalde zaken vaak het gevoel hebt: ik wilde dat ik er af kon blijven, want ik voel gewoon dat daar ellende uit voortkomt? Mogelijk kunnen wij dit nog verklaren uit associaties. Maar wanneer u, tegen alle redelijkheid in, zelfs tegen uw eigen verstand in, een dergelijk gevoel hebt, dan blijkt dit denken alleen reeds voldoende om te zorgen dat er een foutieve relatie ontstaat, waardoor inderdaad van alles fout gaat, ook al zal dat niet altijd hetgeen zijn waar u op verstandelijke gronden moeilijkheden meende te mogen verwachten, wanneer die al op zouden treden.

Er was eens een zeer nuchter mens, die opmerkte: Wanneer een mens in de zenuwen zit, omdat hij hoopt dat iets waar wordt, heeft hij zijn kans al weggegooid. Wat krankzinnig klinkt, maar binnen het kader van ons onderwerp veelzeggend is. Wanneer je je op zit te winden, zo van 'werd het maar waar', dan zeg je in wezen reeds tot jezelf: 'het wordt niet werkelijk waar.' Wat inderdaad waar is. Daardoor schep je dus een afwijzende relatie vanuit jezelf t.a.v. het juiste antwoord, de juiste handeling, het juiste inzicht en alles wat daarbij te pas komt. Hebt u dit wel eens bedacht? Ja? Dan kunt u waarschijnlijk toch heel wat doen met de scheppende krachten van uw geest. Want de mens die zich bewust is van zijn eigen vermogen, van de invloeden die eigen denken kan hebben en vooral van de werkingen die voortkomen uit alles wat achter dit denken ligt, die kan toch zijn eigen mogelijkheden in de wereld beïnvloeden en veranderen?

U kunt de wereld niet veranderen. Maar wel kunt u dat wat de wereld voor u is en wat u voor de wereld bent, wijzigen. Delen van die wereld kun je dan aanpassen aan hetgeen voor jouw noodzakelijk is. En dit is het meest belangrijke, wat ik u op deze avond kan leren. U zit hier allen bij elkaar. Er zitten een paar genezers bij en nog een paar mensen die hopen dat zij ook eens zoiets zullen kunnen doen. Er zijn er enkelen bij die denken: dat haalt toch nooit iets uit, dus neem maar aspirine. Maar bezie het nu eens zo: wanneer u werkelijk geheel en sterk wenst, dat iets gebeuren of veranderen zal in u, suggereert u zelf dit, tot u innerlijk antwoord geeft op die suggestie, dan voelt u op een gegeven ogenblik een soort innerlijk klikje en zegt u zelf: nu is het werkelijk zo. Dan kunt u bijna alles.

Geesten hebben deze wereld van u helpen scheppen. Toen de eerste meercellige dieren rondreven in de troebele brij, die men toen de oceaan zou hebben kunnen noemen, waren er geesten, vormen van bewustzijn die de mogelijkheden overzagen en tot zich spraken: die ontwikkeling kan in deze of gene richting verder gaan. Deze geesten maakten toen keuzes, zonden hun scheppende krachten uit en werden daardoor tot de eerste rassengeesten, tot wezens die de gehele verdere ontwikkeling van het door hen gekozen ras konden beïnvloeden, alleen maar door de wijze, waarop zij celvermeerdering en samenhangen door hun kracht hielpen bepalen.

Er zijn mensen geweest met sterke geesten die alleen door hun denkbeelden in staat waren een geheel volk te veranderen in zijn gewoonten en denken. Later zijn zij vaak goden geworden. Een van hen werd bv. Osiris genoemd, maar schijnt ver buiten Egypte invloed te hebben gehad, aangezien een figuur, die Li Osran wordt genoemd, in bepaalde Chinese verhalen een rol speelt, die vergelijkbaar is met bepaalde facetten van het Egyptische Osirisverhaal. Zelfs de klanken komen overeen. En denk dan meteen eens aan de noordelijke volkeren, die de Aesir als goden hadden. Weer dezelfde klank en verschillende verhalen, die grote overeenstemming in inhoud hebben met de reeds genoemde.

Ga je als geest al deze legenden na, dan kun je die geheel herleiden tot het optreden van één priester-koning in een ver verleden. Dit was een man die in een tijd, waarin volgens de moderne mensen alleen nog maar wilden en stomelingen op aarde rondliepen, grote macht en invloed schijnt te hebben gehad en een rol speelde bij het invoeren van geplande landbouw, terwijl hij ook begrip had voor het bewust hanteren van het vuur als werktuig door de mens. Deze Osiris, of hoe men hem ook noemen wil, was een man die in zich een besef droeg van het mogelijke, en zo intens daarin geloofde, dat hij het waarmaakte. O zeker, hij werd natuurlijk het slachtoffer van zijn eigen werken en de nijd van de mensen. Het is de aloude geschiedenis van een Prometheus die aan de rotsen wordt geketend, omdat hij het vuur van de goden heeft gestolen.

Want wanneer je iets doet, iets geestelijk schept vanuit jezelf, waarmaakt uit je hogere wereld in je menselijke wereld, zo ben je daaraan ook voortaan gebonden. Je kunt het niet meer terzijde stellen. Iets wat een ander schept, kun je afwijzen. Wat je zelf geschapen hebt, kun je niet kwijt. Daar leef je voortaan mee, ook al hangt het je als een molensteen rond je nek. Daarmee moet je verder gaan tot je terugkeert in de geest. En dan zul je het probleem opnieuw moeten beschouwen en het eveneens zó moeten aanvullen, dat het geen probleem, geen bedrukking meer voor je betekent.

Maar je kunt scheppen. Er zijn grote entiteiten geweest die invloeden hebben geschapen in een periode dat uw melkwegstelsel zich nog langzaam uitbreidde uit een gloeiende werveling, waarin slechts enkele zonnen voorkwamen. Wij kennen die entiteiten nu nog. Wij noemen hen vaak de Heren van Licht etc. Zij brachten een begrip, een waarde. En wanneer wij gaan zien naar alle bewoonde planeten die er zijn in het gehele melkwegstelsel, zo vinden wij overal ook nu nog de waarden, die zij eens hebben uitgestraald terug. Zij hebben geschapen met hun gedachten, en de vorm van het stoffelijke heden mede bepaald. Waar zij vandaan zijn gekomen, weten wij niet. Zij waren er voor wij bestonden, althans ons van het bestaan bewust waren. Zij zijn er nog steeds. Zo zijn er kosmische golven, gedachten van scheppende geesten die ergens inwerken.

Wij zelf, hoe klein wij in kosmisch verband beschouwd ook mogen zijn, hebben een geest en ook die geest kan scheppen. En wij scheppen met die geest en de krachten die men daaraan ook stoffelijk kan ontlelen. Kunstzinnig mogelijk, abstract misschien. Wij veranderen mogelijk de materie dan wel onze relatie met die materie, maar wij kunnen scheppen. Wij hebben een zekere macht in ons, die ons in staat stelt veel te veranderen. Naarmate wij bewuster worden en onszelf beter leren kennen, kunnen wij meer doen, meer zijn, omdat die vreemde kracht in ons dan regeert, zelfs over onze rede, en harmonieën rond ons tot stand brengt die zelfs materie en wereld, zo goed als ook het eigen lichaam, doet beantwoorden aan de harmonie die geestelijk als noodzakelijk of belangrijk erkend is.

Dat is mijn inleiding. Zij omvat vele punten, u kunt daarover dus in de pauze rustig nadenken. Stel uw vragen e.d. zo mogelijk schriftelijk. Ook op mondelinge vragen zal ik echter ingaan. Voor de rest: over rond 15 à 20 minuten kunnen wij verder spreken over alles, wat tot nu toe werd aangesneden en alles wat er mee samenhangt.

Ik wens u een aangename pauze.

BEANTWOORDING VRAGEN

Zo, vrienden. Ik hoop dat u een aangename pauze hebt gehad. Wij zullen eerst zien wat er schriftelijk is binnengekomen.

Vraag: Is het zo, dat de scheppende geest ook zijn scheppen ontleent aan oude gegevens, of is zijn scheppen inderdaad nieuw?

Antwoord: Een moeilijke vraag. Wanneer ik over de al-scheppende geest moet spreken in dit verband, dus over onze Schepper, dan weet ik het niet. Het is voor ons, schepselen van die kracht, moeilijk een redelijk aanvaardbaar beeld te geven, of de waarheid te beseffen die verder gaat dan de kracht waaruit wij voortkomen. Alles is mogelijk. Om een voorbeeld te geven: De kracht die ons heeft voortgebracht, is mogelijk in zijn eigen wereld niet meer dan een amoëbe, die rondrijft in een wereldzee van een andere wereld. Maar ofschoon wij dit kunnen veronderstellen, zullen wij dit nooit kunnen weten. Onze Schepper is onze wereld, onze kosmos. Al wat er verder zou kunnen bestaan is niet te concipiëren. Het enige wat wij voor ons weten, is, dat ons scheppend vermogen altijd blijft binnen het kader dat gesteld is door de Schepper zelf. Wij zijn dus onderworpen aan bepaalde grenzen die wij wel wetten noemen. Daarbuiten blijkt voor ons niets te realiseren en kunnen wij ons niets werkelijk voorstellen. Dit is het enige antwoord, dat ik op deze vraag meen te kunnen geven. Is dit u niet voldoende, dan kunt u uw vraag alsnog aanvullen.

Vraag: Maar er is toch oorzaak en gevolg. Het gevolg moet toch een oorzaak hebben, ook hier.

Antwoord: Dit is inderdaad waar, wanneer wij uitgaan van een gelijkblijvende tijdssequentie, waarin een vaste volgorde bestaat en blijft bestaan tussen de momenten, zodat de veranderingen die optreden elkaar zodanig opvolgen dat inderdaad het voorgaande zich toont als oorzaak voor wat volgt. Dat klinkt ingewikkeld maar is inderdaad een weergave plus

voorwaardebepaling voor oorzaak en gevolg. Indien ik echter stel dat tijd een veranderlijke factor is, terwijl de samenhangen daarin geheel niet zo rechtlijnig hoeven te verlopen, als men zich op aarde pleegt voor te stellen, verandert er veel hieraan.

Wanneer je bv. helderziend terug of vooruit kunt gaan in de tijd - om een voorbeeld te noemen - dan impliceert dit, dat iets wat er voor u nog niet is, reeds bestaat, terwijl iets wat voor u niet meer werkelijk is, eveneens nog steeds bestaat. Dat wijst eerder in de richting van een gelijktijdigheid - als je het zo mag noemen - van alle dingen, waarbij ons bewustzijn een volgorde bepaalt. Oorzaak en gevolg zijn dan een verklaring op menselijk niveau en een mogelijkheid voor de mens tot beredeneren van zijn wereld en haar ontwikkelingen, zonder dat dit ook werkelijk en geheel geldend hoeft te zijn.

Voor de stelling dat tijd in wezen een persoonlijke belevingsfactor is, pleit het feit dat het tijds beleven van een mens op aarde eveneens variabel blijkt te zijn, wanneer men de omwenteling van de aarde rond haar as als tijdmetre neemt. U kent de klok en hebt zo een externe tijd geschapen, maar het blijkt dat voor uw persoonlijk beleven deze externe maatstaf maar beperkt van kracht is. U kunt soms in een zeer korte tijd zeer veel feiten opnemen, terwijl u dan weer zeer veel tijd nodig hebt om maar één enkel feit in u op te kunnen nemen. U kunt gezellig bijeen zijn. U bent zo druk bezig, dat u voor uw gevoel nauwelijks een groet hebt gewisseld, voor de avond alweer voorbij is. Omgekeerd kan het zijn, dat uw bezoek zo zit te zeuren, dat u het gevoel hebt dat het reeds lang na middernacht moet zijn, terwijl uw klok duidelijk maakt, dat het pas 10 minuten over 8 is. U herkent dit. Daaruit blijkt dan volgens mij, dat uw eigen tijds beleven zich niet kenmerkt door de rechtlijnigheid die u in uw tijdsconcept aan de tijd meent te moeten toekennen.

In de geest weten wij dat er zelfs tijdssprongen bestaan, ook voor het menselijke bewustzijn: Je kunt soms bepaalde delen van je leven a.h.w. overslaan. Later herinner je je daarvan niets meer, maar anderen vertellen je erover, zodat je het gevoel hebt achteraf die periode toch beleefd te hebben. Het gaat hier echter om wat anderen zeggen, niet wat u zelf beleefd hebt en zich herinnert. Is dus de stelling dat u normaal voort hebt geleefd hier een feit of eerder een rationalisatie?

Zo kan ik nog wel even doorgaan. In ieder geval meen ik te mogen stellen, dat oorzaak en gevolg alleen kunnen gelden binnen het kader van een bepaald tijdsconcept en wel zoals de tijd op aarde wordt voorgesteld. Op het ogenblik dat ik uitga van een ander tijdsconcept, bv. zoals dat van Einstein, waar deze stelt dat tijd een functie is van beweging in ruimte zodat plaats op een gegeven ogenblik identiek is met tijd, kan ik niet meer rekenen met oorzaken en gevolgen als vaste regel. Misschien zou je moeten zeggen: Oorzaak en gevolg zijn onze uitleg voor iets, waarvan wij menen dat het gebeurt. Er zijn samenhangen die vanuit mijn standpunt onverbreekelijk met elkaar verbonden schijnen te zijn, maar waarvan ik niet kan zeggen, of - buiten mijn besefswereld om - de z.g. gevolgen er niet eerder kunnen zijn dan hetgeen ik beschouw als oorzaak.

Men kan nog verder gaan en stellen: Oorzaak en gevolg zijn voor mijn besef twee uit elkaar voortvloeiende begrippen en waarden, maar mogelijk zijn beiden één geheel, één en hetzelfde. Alle z.g. oorzaken en alle z.g. gevolgen tezamen zouden wel eens overeen kunnen stemmen met een altijd aanwezige arcering van de ruimte, die ik toevallig tijd noem. Zo geredeneerd is het niet meer redelijk oorzaak en gevolgen, gezien vanuit menselijk standpunt, te hanteren als een bepaling voor de Schepper, zeggende dat Hij voor ons Oorzaak zijnde, gelijktijdig een gevolg moet zijn van iets anders.

Bij de neiging oorzaak en gevolg als een onverbreekelijke en rechte keten voor te stellen, vergeten wij bovendien dat een daad van mij die gevolgen heeft, geen onvermijdelijke daad is, maar altijd een eigen keuze impliceert - moeilijk of volgens gewoonte. Elke keuze komt voort uit het voor ons voorgaande en is dus weer volgens uw denken een gevolg. Maar waarvan? Dat is niet te bepalen. Je kunt zelfs niet oorzaak en gevolg absoluut bepalen als mens, maar dient uit te gaan

van een mogelijke rechtlijnigheid van werking, die alleen tussen twee mogelijkheden tot kiezen op zal treden. En zo kunnen wij voortgaan.

Met dit alles hoop ik u echter duidelijk te hebben gemaakt, waarom de redenering: 'Bij ons is er oorzaak en gevolg; God is, dus is hij gevolg, dus moet er, voor zijn bestaan en handelen, een oorzaak te noemen zijn', niet hoeft op te gaan. Wij mogen iets dergelijks wel veronderstellen, uitgaande van onze wijze van wereld beleven, maar zullen nooit kunnen bewijzen dat deze stelling juist dan wel onjuist is. Dan is ook geen zinnig antwoord op deze opmerking mogelijk, tenzij je God wilt onderwerpen aan dezelfde beperkingen van denken en beleven die voor de mens normaal zijn. Ik kan mijzelf daartoe niet brengen.

Geloven mag u natuurlijk, wat u wilt. Maar bedenk wel dat een geloof altijd weer iets is, waarvan wij niet kunnen bewijzen dat het waar is, net zomin als anderen kunnen bewijzen dat het niet waar is. Want dat juist is kentekenend voor alle geloof.

Vraag: U stelt dat verleden en toekomst kunnen worden waargenomen door een helderziende, zodat zij bestaan. Dit is een uitgangspunt. Je kunt ook stellen dat het beelden zijn die door gedachten worden samengesteld uit een absoluut heden.

Antwoord: Uw redenering is mooi en mogelijk. Maar wanneer ik deze verder zou willen ontwikkelen, zo kom ik tot het volgende: Werkelijk bestaat alleen het heden. Het heden is voor mij de enige werkelijkheid, waarin alle mogelijkheden, die ik verleden en toekomst noem, samenvloeien, terwijl ik niet in staat ben dezen te bepalen dan in relatie tot mijn ervaren van het nu. Je moet dan consequent verder gaan en stellen: er is geen verleden en geen toekomst, er is alleen een heden. Een heden dat niet in zijn volledigheid wordt erkend, maar steeds weer in afwisselende delen wordt beseft, zodat het altijd bestaande op verschillende wijze beschouwd kan worden, wat dan de illusie geeft van een ontwikkeling. Dit vloeit uit uw redenering voort. Maar besef wel, dat dit alles voor ons niet te controleren stellingen zijn. Ik ben bij mijn eerste antwoord uitgegaan van de stelling: er zijn dingen die wij niet kunnen bepalen, maar waaromtrent wij ons een voorstelling kunnen maken, die echter niet met de feiten hoeft te stroken, hoe logisch zij ook moge schijnen.

Ik meen dat wij dan altijd nog met ons besef van verandering zitten? Zeker. Maar wij bemerken alleen datgene wat eenzijdig verandert. Om u een voorbeeld te geven: een verandering van de zwaartekracht op aarde van geringe omvang betekent voor alle dingen een gelijke verandering van gewicht. U voelt u misschien wel sterker, maar bent niet in staat de oorzaak daarvan onmiddellijk aan te geven en bent zelfs niet in staat de wijziging van de zwaartekracht over het geheel van de aarde juist te meten. Er zijn dus bepaalde veranderingen denkbaar die moeilijk constateerbaar zijn zonder instrumenten en zelfs zijn veranderingen in de beweging van de aarde denkbaar die alleen zouden kunnen worden vastgesteld aan de hand van een vast punt buiten de aarde - een ster bijvoorbeeld. In dit laatste geval zal het nog steeds moeilijk zijn de aard van de verandering juist vast te stellen en de oorzaak daarvan te leren kennen.

Het is moeilijk de verschijnselen juist te duiden en gelijktijdig niet beïnvloed te worden door vergelijkbare verschijnselen in onze eigen wereld, ofschoon die een geheel andere oorzaak en werking kunnen hebben. Zo stelt men dat de zogenaamde Redshift, het toenemen van infrarood in de straling van een ster, die zich van ons verwijdt, duidelijk maakt, dat het heelal voortdurend verder uitdijt. Er is echter een stelling denkbaar, waarbij een buiging in de ruimte bestaat, zodat een vertraging van straling kan ontstaan, waardoor voor de waarnemer de nadruk komt te liggen, of de roodwaarden van de straling door het hem ontgaan van het feit dat de snellere, hoger frequente stralingen zich reeds weer op hem toe bewegen. Enz. enz. Ik stel dit overigens als voorbeeld voor redeneringsmethoden en niet om duidelijk te maken dat het Al reeds op zich aan het terugvallen is. Ik stel dat dit een mogelijkheid is. Elke mogelijkheid waarvan niet absoluut het tegendeel bewezen kan worden, moet als mogelijkheid aanvaard worden, maar mag niet als onaantastbaar feit worden gesteld.

Vraag: Wanneer de helderziende waarneemt in het verleden, is er dan sprake van een multiple conceptie, of van een stralend uitgangspunt...?

Antwoord: Bij een antwoord kan ik mij alleen baseren op mijn eigen ervaringen. Ik kom dan tot de volgende formulering die mij de beste schijnt: Er is een mogelijkheid om terug te zien of vooruit te zien - zoals u dit noemt. Maar volgens mij is het, het overzien van een vlak, niet het volgen van een lijn, zoals u meent. Er is een punt dat voor mij daarbij begin is. Het is een vaagheid. Ik vind hier geen voldoende responsen om waar te nemen. In de 'toekomst', dus aan de andere zijde van het vlak, tref ik eveneens een dergelijke vaagheid. Indien u het overzien van een geheel, waarbij de aandacht op elk punt van het vlak gericht kan worden, multiple conceptie wilt noemen, is het mij wel. Voor mij geldt echter, dat ik alleen waar kan nemen dáár waar mijn eigen instellingen en harmonieën voldoende zijn om een soort overeenstemming te bereiken. Ik neem aan dat het voor een helderziende ongeveer gelijk zal zijn, wanneer deze zich op een hoger geestelijk vlak van waarneming zou bewegen, zoals u stelde.

Vraag: Kunt u duidelijk aangeven hoe de mens zich van zijn scheppende kracht bewust kan worden. Wat moeten wij daartoe ondernemen?

Antwoord: U wilt dus het recept? Dat is eenvoudig genoeg. Het zorgen dat het recept werkelijk en geheel tot uitvoering komt, lijkt mij iets moeilijker.

Om je bewust te worden van je scheppende kracht moet je in de eerste plaats niet uitgaan van hetgeen een ander doet en wat je daarom zelf graag zou willen doen. Je moet uitgaan van datgene wat je reeds kunt doen. Concentreer je altijd op de mogelijkheden en de noodzaken van dit ogenblik.

In de tweede plaats: geloof niet in je eigen beperkingen. Ook wanneer er een mislukking is, moet je niet aannemen dat dit een begrenzing betekent. Neem aan dat het een weerstand is, die je overwinnen moet. De weerstand kan net zo goed in jezelf liggen als in de wereld waarin je werkt. Herhaal dus vele malen een experiment, voor je het opgeeft.

In de derde plaats: Om je geestelijke vermogen te kunnen gebruiken, moet je daarop kunnen vertrouwen. Dit vertrouwen verkrijgen is voor de mens erg moeilijk. Probeer echter met kleine dingen jezelf te bewijzen dat er krachten zijn en dat jij die krachten ook bezit. Vertrouwen dat je meer krachten verkrijgt komt dan als vanzelf, wat ertoe bijdraagt dat je de scheppende krachten in jezelf meer aan het woord durft laten. In het begin zul je nog voortdurend trachten die invloeden en werkingen aan de hand van je verstand te verbeteren, waardoor de zaak steeds weer mislukt. Maar op de duur zul je dan deze inmenging wel leren vergeten.

Een laatste punt in dit recept: Wij mogen niet aannemen dat het scheppende vermogen van onze geest spontaan tot uiting zal komen. Dit zal wel eens gebeuren, maar daar kunnen wij niet op rekenen en dus geen rekening mee houden. Het is altijd weer zo, dat wij zelf moeten beginnen. Wanneer wij in een taak of een gedachtegang onszelf kunnen verliezen, zodat wij daarmee niet bewust bezig zijn, maar a.h.w. door het denkbeeld heen dwalen, neemt de geest vanzelf over en zal elke uitvoering, taakvervulling die met het werken gepaard gaat, meer van de geestelijke krachten gaan omvatten. Hierdoor zullen wij onze relatie met de wereld veranderen en zo onze uitdrukking in de wereld vollediger maken dan voor een redelijk denkend mens mogelijk lijkt.

Dat was dan dit recept. Het recept is prima, maar het gebruiken ervan valt tegen. De meeste mensen hebben vooral moeite met het herhaalde malen proberen. Enkele mislukkingen nemen zij nog wel, tien keren mislukken vinden zij al erg vervelend en wanneer het de 30e keer weer misgaat, stoppen zij, terwijl zij toch reeds zover gewijzigd hebben wat zij doen dat zij mogelijk de 31e keer al volledig zouden kunnen slagen. Dat is een van de grootste moeilijkheden.

Nog enkele kleine tips, die u voor uzelf kunt gebruiken. Zoals u weet, kunt u uw magnetische krachten demonstreren. U kunt dit bv. doen door een stukje papier dat in water drijft te beïnvloeden - door beide handen vingers naar handwortel van de andere hand gericht,

daaromheen te sluiten. Het papiertje moet dan gaan bewegen. Verander de stand van de handen en de beweging verandert mee. Vindt u dit te omslachtig, te nat, dan kunt u een naald in een kurk recht omhoog zetten en daarop in evenwicht een licht stukje papier, bv. sigarettenvloei, doen rusten. Sluit de handen als omschreven er omheen en het papier gaat draaien. Verander de handstand en de draairichting verandert. Op de duur blijkt een je concentreren op het papier reeds voldoende om de draaiing te doen ontstaan.

Hoe meer je gelooft dat dit zal gebeuren, hoe sneller en beter het verschijnsel optreedt. Het is overigens geen kwestie van werkelijk magnetisme, maar heeft meer te maken met telekinese. Er zijn meer van die dingen. Je kunt je bv. op dieren concentreren en zo hun gedrag beïnvloeden. Je kunt dan zelfs een hond ertoe brengen niet te blaffen, hem naar je doen toekomen, of met de staart tussen de benen weg te doen lopen, zonder enig gebaar te maken of geluid te maken. Je moet je eenvoudig concentreren. Denk je naar de hond zo ongeveer: "Ik ben meer hond dan jij", maar wel heel erg vriendelijk, zo zal het dier op je afkomen en kwispelen. Denk je: "Ik ben veel sterker, ik bijt je meteen, wanneer je niet snel weggaat" en je daarbij een dreigend en zeer groot hondengebit voorstelt, zal de hond meestal snel het veld ruimen. Wat gemakkelijk is voor iemand, die veel de boer opgaat.

Een ander proefje: Wanneer u snijbloemen hebt, die u lang wilt houden, moet u eens proberen de bloemen te magnetiseren. Maar denk erom dat u niet de bloemkelk mag magnetiseren. De steel is belangrijk voor het proces, waarmee nog voedingsstoffen en water worden aangevoerd. Neem daarom de stelen even onder de bloem en straal dezen met twee handen zo krachtig mogelijk in. Daarna kunt u een hand nog even enige afstand boven de bloem houden, terwijl u uitstraalt dat de bloemen vooral niet te snel open mogen gaan. Wanneer u dit enkele malen doet, zult u ontdekken dat uw bloemen langer blijven staan dan met Chrysal, zodat u een goedkopere methode van bloemen verzorgen hebt ontdekt en meteen wat zelfvertrouwen hebt gewonnen. Kennelijk lijkt dit experiment de dames wel. Probeer het eens en u zult ontdekken, dat u meer kunt, dan u wel had gedacht.

Vraag: Betekenen deze uitspraken dat u in algemene zin positief tegenover experimenten staat?

Antwoord: Ik sta positief tegenover elk experiment dat een mens volbrengt zonder daarbij de vrijheid en eigen mogelijkheden van een medemens tegen diens wil in te beperken.

Vraag: Waarom dan wel een dier?

Antwoord: Het dier reageert in vrije wil op het beeld dat u uitstraalt in het door mij gegeven experiment. Het dier hoeft daarop immers niet te reageren, daar u niet werkelijk lokt of dreigt. Bovendien is het dier primitiever dan een mens, heeft ook een beperkter denkvermogen en zal daarom niet zo bewust reageren in zijn wereld en zal niet zoveel bewuste impulsen van wil in zich op kunnen wekken, als bij een mens het geval is. Het dier wordt voor een groot deel geleefd door gewoonten en aangeboren gedragsregels plus gevoelens van behagen en onbehagen. De denkprocessen van het dier, die men al te vaak vermenselijkt, zijn niet zo menselijk. Zij lijken dit alleen, omdat de reactie van het dier een respons is op uw gedrag, ook wanneer de redenen voor dit gedrag niet worden begrepen. Houdt men met deze feiten rekening, dan is het gebruiken van gedachtenkracht en delen van de scheppende kracht van de geest voor het dier niet erg. Bovendien: dieren worden wel voor ergere dingen misbruikt, indien u dit beïnvloeden van een dier langs bovenzintuiglijke weg als een misbruik noemt.

Bij een medemens moet u echter aannemen, dat deze een bewustzijn bezit en een eigen vrije wil. Op het ogenblik dat je gaat stellen, dat je alleen op grond van je grotere geestelijke vermogens het recht hebt je medemensen te onderwerpen, ga je een volgens mij heel gevaarlijke kant uit. Dit impliceert dat u geen recht meer hebt op een eigen ontwikkeling en bewustwording vanaf het ogenblik dat u een sterkere ontmoet. U zult zich dan daaraan geheel moeten onderwerpen. Je houdt je dan wel aan eigen systeem van denken, maar je kunt niet meer werkelijk jezelf zijn. De experimenten die dan optreden, lopen uit op een zoeken geestelijk te onderwerpen of onderworpen te worden. Wij krijgen dan een soort geestelijk fascisme met

een soort vergeestelijkte Rosenberg-filosofie op de achtergrond, waarbij alleen kracht en macht tellen die u verheffen zouden boven alle anderen, zelfs wanneer die in feite meer kunnen presteren dan u. Dit lijkt mij niet aanvaardbaar.

Vraag: Waar is het einde van het scheppend dan wel het herscheppend vermogen van de menselijke geest?

Antwoord: Het einde van dit vermogen ligt volgens mij bij het einde van het voor de mens denkbare. Je kunt geen dingen tot stand brengen die je zelf niet kent, waarvan je de mogelijkheid of het bestaan niet eens kent. Je kunt niet iets willen, wat je geheel niet kent. Een voorstelling is, zeker voor het menselijk begin, waarin de scheppende krachten van de geest gemeenlijk openbaar worden, noodzakelijk. Waar geen voorstelling meer aanwezig is, waar ons besef ophoudt, zullen wij niet scheppend meer kunnen werken. Gaan wij uit van het scheppend werken en besef van de geest, dan geldt nog steeds dat wij dingen die wij niet kennen, ook niet zo gemakkelijk juist zullen waarderen. Ook dan blijft dus menselijk gezien het scheppende vermogen beperkt tot het voor de mens beleefbare en kenbare.

Maar zelfs de geest heeft grenzen van bewustzijn. Er zijn dingen die mensen zouden kunnen volbrengen omdat zij geestelijk over de daarvoor benodigde krachten wel degelijk kunnen beschikken; toch zullen zij daartoe nooit komen, want de kracht alleen is nu eenmaal niet voldoende. Er is een besef, een denken voor nodig. In de praktijk betekent dit, dat het scheppend vermogen van de menselijke geest, zeker zolang u op aarde leeft, voor een groot deel gebonden zal zijn aan het menselijk waarnemings- en voorstellingsvermogen. Zover het een bewust gebruiken van deze kracht betreft, zult u, daar een impuls als starter in de eigen wereld aanwezig zal moeten zijn of zal moeten ontstaan, beperkt blijven tot alles wat u in eigen denken als voor u werkelijk erkent.

Is dit een voldoende antwoord?

Vraag: Ik meen in uw gedachtegang een dualiteit te hebben aangetroffen: indien u immers de geest tegenover de materie stelt en in die materie bepaalde dingen laat volbrengen, rijst bij mij de vraag, of in de gevormde materie geen scheppende gedachte is die de onze vooraf is gegaan, zodat wij spreken kunnen van een aangrijpen van de ene scheppende gedachte op de andere scheppende gedachte...

Antwoord: Dat is ongetwijfeld waar. Maar vindt u dit vreemd? Wanneer u klei hebt, die hier in een kluit voor u ligt, boetseerklei, dan is die kluit gemaakt, bewerkt, gezuiverd. Wanneer u die klei nu hanteert en er iets uitmaakt, grijpt u dus in in een vormend principe, dat er voordien was. Aangezien dit echter het doel van de eerste bewerking lag in het u de mogelijkheid tot werken daarmee geven, terwijl uw ingrijpen geen bewerking van een ander stoort, is het uw recht met uw eigen bewerking voort te gaan. In het leven is het altijd net zo: je gaat steeds weer uit van hetgeen een ander gemaakt heeft, zodat je kunt zeggen: voor onszelf is het gebruiken van een scheppend vermogen eigenlijk een evolutionair proces, waarbij op elke bestaande vorm of waarde een variant kan worden geënt, waardoor nieuwe vormen en waarden voortdurend weer ontstaan.

Vraag: Is de materie voorafgegaan aan de scheppende gedachten van de rassengeesten?

Antwoord: Zover ik na kan gaan, waren er reeds verschillende niveaus van geestelijk bestaan voor er materie was. Zodra een differentiatie van geestelijke waarden en een erkennen hiervan mogelijk is, is volgens mij ook reeds een scheppend werken van geestelijke krachten denkbaar en aanvaardbaar. De mogelijkheid bestaat dus, dat reeds voor er materie was, een geestelijk scheppend vermogen bestond. Buiten het al-scheppende dus, dat altijd aanwezig was.

Ik ga nu iets zeggen waarvan ik hoop dat u dit niet als evangelie zult nemen, maar eerder als punt van beschouwing. Uitgaande van mijn eigen waarnemingen en belevingen schijnt er geen sprake te zijn van één Schepper, die alles maakt. Er lijkt mij eerder sprake te zijn van een zelfbewust zijnde dragende oerkracht, waaruit verschillende vormen van bewustzijn ontstaan, die dan op hun beurt scheppend zijn gaan optreden.

Maar zeker is dit niet. Het schijnt mij op grond van persoonlijke belevingen en eigen zoeken wel toe zo geweest te zijn.

Vraag: Hielden sommige van die geesten zich dan bezig met de materie en anderen met bewustwording?

Antwoord: Ik geloof dat bewustwording een proces is, wat uit de oerkracht en het daarin berustende bewustzijn voortkomt en daarmee gerelateerd blijft. Bewustwording is immers het niet-gevormde, waarin langzaam een begrip van begrenzing ontstaat. Maar ik meen dat de bewustere geesten uit deze beginperiode vooral een rol hebben gespeeld bij het ontwikkelen en vormgeven in de materie. Misschien maakt dit het duidelijker - ofschoon het mijn overtuiging is, maar geen zekerheid: Wanneer een explosie ontstaat in een inert geheel, waardoor actie, straling, beweging, warmte zullen ontstaan, zo is alles wat in die inertie plaats vindt tot en met de explosie, een zaak van de oerkracht. Zodra de explosie plaatsvindt, ontstaan verschillen. Waar verschillen zijn, is bewustzijn mogelijk. Waar bewustzijn mogelijk is, is ingrijpen en vormen mogelijk. Daarom zouden vanaf dit ogenblik allerhande entiteiten als scheppende en vormende geesten op kunnen treden.

Hoe ik tot dit denkbeeld kom? Wanneer ik met het geloof van de mensen geconfronteerd word, daarnaast ook de verhoudingen erken, zoals ik die in mijn eigen wereld zie, zo valt mij op dat de goden die de mensen eren altijd beperkte wezens zijn. Jahweh is een joodse God. Brahma, Shiva en Vishnu vormen een drie-eenheid, die zich kennelijk richt op een bepaald volk. Later kunnen wij parallellen trekken tussen de verschillende goden, maar zij behoren tot een ander volk en hebben een eigen gedrag, dat vanuit en voor dit volk gesteld lijkt.

Is het nu redelijk aan te nemen dat deze relatie van een volk tot zijn God alleen maar op fantasie berust? Maar aan de basis van al dat geloof moet toch wel ergens een feit staan? Ik stel dat er verschillende invloeden waren die door delen van de mensheid later als god erkend werden, waarbij de relatie tussen de entiteit en het volk, dus ook een deel van de wereld, door een invloed van de entiteit op het volk is ontstaan.

Vraag: In het oude testament staat toch: Ik ben de enige God?

Antwoord: Ik ben de Heer uw God, staat er. Voor Israël is dit een geheel juiste verklaring, want Jahweh is werkelijk de God van Israël. Maar is het waar dat deze verklaring mede een monopolie voor de kosmos wil betekenen? Bovendien wijs ik erop, dat de bijbel 'juist' is en 'Gods woord' is op grond van verklaringen die in die bijbel staan. Wat menselijk gezien en redelijk gedacht, zowel de uitspraken van de bijbel als ook de pretenties die de mensen op grond van die bijbel hebben, in een wat zonderling daglicht stellen.

Ik moet eindigen. Het is opvallend dat wij in dit tweede deel alle aspecten die ik aanstipte, weer aan de beurt zijn gekomen. Wanneer wij spreken over de scheppende geest moeten wij echter wel bedenken dat in dit verband geest nog wel iets anders betekent dan psyche. De psyche van de mens is het gehele complex, waaruit zijn bewustzijn als uiting naar voren komt. De geest is deel van die psyche zolang een mens in de stof leeft. Daarnaast kent de geest echter een eigen bestaan, eigen mogelijkheden en krachten. Juist hierdoor blijkt de geest niet of niet geheel gebonden te zijn aan de samenhangen van meer materiële aard, ofschoon dezen als wetten en beperking voor het geheel van de psyche wel degelijk schijnen te bestaan. Het blijkt steeds weer dat de geest in staat is omstandigheden te scheppen, waaraan de materie volgens haar eigen wetten kan gehoorzamen, maar waardoor zij tevens haar aard of structuur zal wijzigen. Dit was een belangrijk punt, waarop ik nogmaals uw aandacht vestig.

Een van de grootste geheimen van de schepping en wat dat betreft een van de hoogste arcana van de esoterische scholen is wel, dat de mens, zodra hij zich los kan maken van zijn stoffelijk voorstellingsvermogen, zijn geconditioneerd zijn, in staat is de materie te overzien en in zeker opzicht ook te beheersen. De nadruk valt op het los zijn van de materie. Maar voor een mens is dit niet denkbaar, want zodra je denkt, denk je als mens materieel, in termen en wetten van de materie.

Het is dus in feite een onbewust zijn van de materie, waardoor de geest van de mens eerst werkelijk en geheel zijn rol kan spelen. Toestanden van verrukking e.d. spelen hierbij een rol vanuit het menselijk standpunt.

En daarmee eindig ik mijn onderwerp.

Goedenavond.

d.d. 5 april 1974